

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/89/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117200393
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117200393.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: D. Š., A.. XX.XX.XXXX, S. W. A. T. XXX/XX, XXX XX F.Č. A. Q., o zaplatenie 1.009,79 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 14Csop/2/2017-269 zo dňa 17.04.2019 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol:

„I. žalobu z a m i e t a ,

II. p r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 70 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.“

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 9 ods. 2, § 10 ods. 1 a písm. a), § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 53 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka.

V odôvodnení uviedol, že všeobecné obchodné podmienky, úrokové sadzby produktov, resp. sadzobník, neboli individuálne dojednané medzi stranami sporu. Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly súbor najrozmanitejších ustanovení s množstvom právnických, resp. ekonomických termínov, v ktorom je problematické zorientovať sa osobe znalej práva, a nie priemernému spotrebiteľovi. Uvedené v spojení so záverom, že tieto listiny neboli individuálne dojednané, spôsobuje ich neprijateľnosť.

Zmluva neobsahuje minimálne náležitosť uvedenú v § 9 ods. 2 písm. w) cit. zákona a z toho dôvodu sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, preto žalobca nemá nárok na zaplatenie uplatnených poplatkov a ani úroku. Čo sa týka úroku, súd zároveň poukazuje na to, že žalobca v rámci svojho podania zo dňa 22.02.2017 poukázal na to, že pri povolenom prečerpaní k úrokovej sadzbe 19,9 % pripočítaval úrok z omeškania vo výške 8 %, čo by predstavovalo sumu 27,9 % a navyše súd poukazuje na to, že zo zmluvy o povolenom prečerpaní vyplýva, že pri prekročení limitu povoleného prečerpania sa bude jednať o nepovolené prečerpanie, čo bude mať za následok povinnosť platiť popri dohodnutom úroku tiež úrok z omeškania vo výške 5 %, teda nie je pravdou, aby žalobca mohol účtovať úrok vo výške 28 %. Zmluva o povolenom prečerpaní na účte zo dňa 23.06.2014 taktiež exaktne neobsahuje náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. a), f) a g), teda uvedenie druhu spotrebiteľského úveru, doby trvania úveru, aj keby sa malo jednať o dobu neurčitú a podmienky upravujúce jeho čerpanie, keďže ako už súd konštatoval, všetky tieto náležitosti majú byť uvedené v samotnej zmluve, čo má taktiež za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Na zmluvu o povolenom prečerpaní na účte, ktorá bola uzavretá dňa 23.06.2014 sa vzťahovali VOP účinné od 01.10.2013, pričom tento dokument nebol individuálne dojednaný a aj keby súd teoreticky pripustil opak, odstúpenie od zmluvy, ktoré je uvedené vo VOP pod písm. T. povolené prečerpanie na účte - občania, bod 14., neobsahuje informáciu o výške úroku za deň, resp. spôsob výpočtu, pričom všetky tieto náležitosti majú byť uvedené priamo v zmluve, a nie v rozsiahlych VOP.

O trovách rozhodol podľa § 255, § 262 Civilného sporového poriadku.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že druh spotrebiteľského úveru je uvedený priamo v názve Zmluvy, ktorý znie „Zmluva o povolenom prečerpaní. Z faktickej povahy povoleného prečerpania vyplýva, že nie je možné náležitosti ako dobu trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti v zmluve uviesť, keďže pri poskytnutí limitu prečerpania nie sú známe - nie je totiž zrejmé, akú sumu bude dlžník reálne čerpať (a či vôbec), po akú dobu, kedy predmetný úver splatí. Z uvedeného je zrejmé, že nemožno vyžadovať uvedenie náležitosti, ktorej uvedenie nie je reálne možné. Klientovi bol úverový limit poskytnutý bez akýchkoľvek podmienok, ktoré by mal/musel splniť pre reálne čerpanie prostriedkov. Odstúpenie je upravené v ods. 13.2 VOP. VOP sú súčasťou zmluvy. Text zmluvy o Povolenom prečerpaní VOP uvádza ako neoddeliteľnú súčasť zmluvy, s ktorým textom zmluvy žalovaný vyslovil súhlas svojím podpisom. Zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Ust. § 273 Obchodného zákonníka v spojení s povahou úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu (§261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka) výslovne možnosť úpravy povinnosti zo zmluvy v obchodných podmienkach umožňuje. Prekročenie je zákonný inštitút, ktorý upravuje nárok veriteľa (banky) na vrátenie prostriedkov na účte majiteľa čerpaných nad rámec zmluvne dohodnutého úverového rámca, resp. čerpaných bez zmluvne dohodnutého úverového rámca (t.j. bez povolenia prečerpania), pričom zároveň príslušné zákonné ustanovenia jasne vymedzujú aj nárok na príslušenstvo z prekročenia v podobe úrokov s tým, že na vznik tohto nároku na úrok z prekročenia jednoznačne postačuje splnenie informačnej povinnosti veriteľa - banky vo vzťahu k majiteľovi účtu ohľadom výšky úroku z prekročenia. V konaní bolo zo strany žalobcu splnenie uvedenej podmienky preukázané. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe žalobcu v rozsahu uplatneného nároku, ktorý zostal predmetom konania, v celom rozsahu a zároveň, aby žalobcovi priznal náhradu trov konania a náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, zisteným skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením uplatneného nároku, odvolací súd konštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie.

5. Vo vzťahu k zamietnutiu nároku na úrok z nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne právne posúdil právny vzťah medzi sporovými stranami, ktorý vznikol na základe zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 05.12.2013 (a na ňu nadväzujúcou zmluvou o povolenom prečerpaní) ako spotrebiteľský, na ktorý je nevyhnutné aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata sumy vo výške 1009,79 Eur spolu s úrokom zo sumy nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne od 09.12.2016 do zaplata.

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o zaplata sumy prevyšujúcej 859,79 Eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 09.06.2016 do zaplata (suma 859,79 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 09.06.2016 do zaplata bola žalobcovi právoplatne priznaná rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 14Csp/2/2017-72 zo dňa 16.05.2018).

Odvolací súd konštatuje, že otázka vzniku nepovoleného debetu (žalobcom označený ako nepovolené prečerpanie) a existencie povinností spojených s nepovoleným prečerpaním nie je zakotvená priamo v zmluve, ale vo Všeobecných obchodných podmienkach.

Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaná ako spotrebiteľka však túto možnosť nemala,

keďže výška úroku pri nepovolenom prečerpaní - 28 % ročne nebola uvedená v spotrebiteľskej zmluve (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

Všeobecné obchodné podmienky, Úrokové sadzby produktov resp. Sadzobník neboli individuálne dojednané medzi stranami sporu. VOP, Úrokové sadzby, Sadzobník obsahujú podmienky, ktoré vypracovala a presadzuje Prima banka Slovensko, a. s. Keďže ide o tzv. firemné podmienky, v prípade uzatvárania zmlúv so spotrebiteľom, tieto musia byť ním individuálne dojednané, čo predpokladá aj ustanovenie § 53 ods. 2 OZ. Teda ide o také podmienky, s ktorými sa mal možnosť spotrebiteľ oboznámiť pred podpisom zmluvy a mohol ovplyvniť ich obsah. V zmysle § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ (v danom prípade žalobca) nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. VOP, na ktoré zmluva odkazuje, či Úrokové sadzby nemožno považovať za individuálne dojednané. Individuálnosť ich dojednaní nie je daná ani tým, že na VOP, prípadne na Úrokové sadzby zmluva odkazuje. Nakoniec, neindividuálnosť dojednaní VOP vyplýva aj z toho, že neboli nikým podpísané ani datované.

VOP, Úrokové sadzby či Sadzobník predstavujú dokumenty k zmluve formulárového charakteru, ktoré ak aj obsahujú dojednaní o poplatkoch, sankciách, odplate a samotné podmienky vzniku nepovoleného prečerpania, tieto splyvajú so všetkými nespočetnými informáciami do jedného celku tak, že priemerný spotrebiteľ v kontraktačnej fáze zmluvy je viac dezorientovaný než seriózne dodávateľom informovaný o význame tejto podmienky. VOP predstavujú rozsiahly (v súdnej veci 39-stranový) súbor najrozmanitejších ustanovení s množstvom právnických, či ekonomických/„bankových“ termínov, v ktorých je problematické zorientovať sa osobe znalej práva, nieto ešte priemernému spotrebiteľovi. Uvedené v spojení s neindividuálnosťou dojednaní spôsobuje ich neprijateľnosť, neplatnosť. Uvedené závery musia byť žalobcovi známe zo skorších rozhodnutí odvolacieho súdu (porovn. rozsudok vo veci 17Co/53/2019, 17Co/21/2019, 17Co/115/2018, 17Co/87/2018).

Odvolací súd rešpektujúc výklad Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, v zmysle ktorého článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice, sa má vykladať v tom zmysle, že: zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne, alebo na inom trvalom nosiči, poznamenáva, že aj napriek tejto skutočnosti musí byť zachovaná požiadavka dobrej viery v záväzkovo-právnom vzťahu. V tomto smere odvolací súd pripomína závery Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. I ÚS 3512/11 cit.: „Je treba zdôrazniť, že obchodní podmienky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složité formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“

S poukazom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožňuje tiež so záverom súdu prvej inštancie o absencii obligtornej náležitosti v zmluve o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. w), § 10 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z.. Uvedenie tak podstatného ustanovenia zmluvy, akým je právo na odstúpenie od zmluvy iba vo VOP, nemožno akceptovať.

Správnemu výroku o zamietnutí žaloby zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

Za daného stavu odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

6. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalovaná, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadřila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

7. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.